

З М І С Т

СУЧАСНА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА: ВИКЛИКИ НАЦІОНАЛЬНІЙ ІДЕНТИЧНОСТІ

<i>Оксана ЯШАН, Володимир ЗОЗУЛЯ, Тетяна РУСАКОВА</i> ПОЛК «АЗОВ»: ПАТРІОТИЗМ І ВІДДАНІСТЬ ДЕРЖАВІ.....	10
<i>Віктор КОЦУКОНЬ</i> РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА. ГЕРОЇ «АЗОВА»: ОЛЕКСАНДР КОЦУКОНЬ (АРС).....	13
<i>Валентина МОЙСЕЄНКО, Інна ШОСТКА, Наталія ТАРЧЕНКО</i> ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ: МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ТА КОНКРЕТНІ СПРАВИ.....	16
<i>Сергій ЮРКО, Віктор МИКОЛЕНКО, Юлія ХАЛЯВКА</i> ЗАСОБИ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНІЙ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	21
<i>Марина СЕВЕРИНЧУК</i> ЧЕРКАСЬКИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ РУХ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ФРОНТУ.....	24
<i>Оксана МІНСЬКА</i> ВИКОРИСТАННЯ МОВНИХ ЗАСОБІВ ЯК ОДИН ІЗ ПРОЯВІВ СПРОТИВУ ОКУПАНТАМ.....	27
<i>Аліна КРИШТАЛЬ</i> МИСТЕЦЬКА СПАДЩИНА АЛЛИ ГОРСЬКОЇ У КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	32
<i>Світлана ШМИГОЛЬ</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ НІКЗ «ЧИГИРИН» ПІД ЧАС ВІЙНИУ 2022 р. ЧЕРЕЗ ТЕМАТИЧНІ ВИСТАВКИ (на прикладі виставки речей щоденного вжитку сільських жителів Чигиринщини у відділі «Суботівський історичний музей»).....	34
<i>Юлія БАРВІНОК</i> РОБОТА «ДИТЯЧОГО МУЗЕЙНОГО ПРОСТОРУ» ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНОГО КОМПЛЕКСУ «РЕЗИДЕНЦІЯ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО НІКЗ «ЧИГИРИН»» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	38
<i>Наталія ПШЕНИШНА, Віта ПОДУПЕЙКО</i> ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ЮРИДИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ТА РЕАЛІЇ УКРАЇНСЬКОГО СЬОГОДЕННЯ.....	42

КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНА СПАДЩИНА: УКРАЇНСЬКА ПАРАДИГМА

<i>Олександр ЛУГОВСЬКИЙ</i> ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОЇ СПАДЩИНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ	46
<i>Анфіса НАШИНЕЦЬ-НАУМОВА, Ольга БАЙТАЛЮК</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПАМ'ЯТКООХОРОННИХ ОРГАНІВ У 20-х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ.....	49
<i>Людмила ТЕПТЮК, Оксана ХУДОЛЕЙ, Ксенія БОГРЕЦЬ</i> ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОХОРОНИ НАДБАНЬ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УКРАЇНІ.....	52
<i>Анатолій БОГОРОД</i> ЕТНОХОРЕОЛОГІЧНА РЕВІЗІЯ ГОПАКОВО-КОЗАЧКОВОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНЦІВ.....	54
<i>Анатолій ШОСТОПАЛ</i> ЗНАХІДКИ «ВАРВАРСЬКИХ НАСЛІДУВАНЬ» РИМСЬКИМ ЗОЛОТИМ МОНЕТАМ НА ЧЕРКАЩИНІ.....	59
<i>Ігор СОЛОДОВНИКОВ</i> АТРИБУЦІЯ ТА ОСОБИВОСТІ ДОСЛІДЖЕНЬ НАРОДНИХ ІКОН ПРИ ПРОВЕДЕННІ МИСТЕЦТВОЗНАВЧИХ ЕКСПЕРТИЗ.....	63
<i>Максим ЩЕРБИНА</i> НАСЛІДУВАННЯ РИМСЬКИМ МОНЕТАМ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.....	68
<i>Лариса ГОНЧАР</i> ВИЗНАЧЕННЯ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ АТРИБУЦІЇ ГРАВІЮР	70
<i>Ганна ЗУБКО</i> АСОРТИМЕНТ ТА ФУНКЦІЇ ГЛИНЯНОГО ПОСУДУ НА КОРСУНЩИНІ НАПРИКІНЦІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ ст. (за польовими дослідженнями)	74
<i>Таміла ЧУПАК</i> СТОРІНКИ ПОЛЬСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ОНОВЛЕНІЙ МУЗЕЙНІЙ ЕКСПОЗИЦІЇ КАМ'ЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ЗАПОВІДНИКА.....	77
<i>Надія КУКСА</i> ЦЕРКВА СВЯТОГО ПРОРОКА ІЛЛІ В СУБОТОВІ У ПРОТОКОЛАХ ЄПИСКОПСЬКИХ ВІЗИТАЦІЙ СЕРЕДИНИ ХVІІІ ст.	80
<i>Олександр ВЕТРОВ, Денис СИЧ</i> ІКОНОПИСНА ТРАДИЦІЯ МЕДВЕДІВСЬКОГО МОНАСТИРЯ.....	85

<i>Олег ТОЛКУШИН, Олена ГАЛИЦЬКА</i> СИМВОЛІКА ЧИГИРИНСЬКОГО СВЯТО-ТРОЇЦЬКОГО ЖІНОЧОГО МОНАСТІРЯ	88
<i>Юрій ЛЯШКО</i> ЯК З'ЯВИЛИСЯ ГРОШОВІ ЗНАКИ ІЗ ШТАМПОМ ОТАМАНА ХМАРИ?	93
<i>Оксана ГОРЕНИЧ</i> АМАТОРСЬКЕ СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО ЧИГИРИНЩИНИ ХХ ст.: КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА СУБОТОВА	96
<i>Василь МЕЛЬНИЧЕНКО</i> ЖИТЄВИЙ ШЛЯХ І ПУБЛІЦИСТИЧНА СПАДЩИНА ПЕТРА ЖУКА... ..	102
<i>Яніна ДІДЕНКО, Надія КУКСА</i> ЧИГИРИНСЬКА МАНДРІВКА ГНАТА ХОТКЕВИЧА	107
<i>Тетяна ДЖУЛАЙ</i> МАКАР КОРНІЙОВИЧ МУХА – ХУДОЖНИК І ПЕДАГОГ	110
<i>Тетяна ЧУЛКОВА</i> МИСТЕЦЬКІ РЕФЛЕКСІЇ ЧЕРКАСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ НА ТАРАСОВІЙ ГОРІ	119
<i>Юрій БОРИСОВ, Анна ЗАПОРОЖЕЦЬ</i> ЦИФРОВИЙ ЖИВОПИС У ГРАФІЧНОМУ ДИЗАЙНІ	124
<i>Вікторія КУДРЕВИЧ, Катерина КАНЮК</i> РЕКЛАМА В УКРАЇНІ: КУЛЬТУРНІ ТРАДИЦІЇ	126
<i>Олена ХРАМОВА-БАРАНОВА, Анастасія МАНН</i> ДИЗАЙН ДИТЯЧИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ І ПЕРСПЕКТИВИ	128
<i>Гліб БАРАНОВ</i> КРИПТОМИСТЕЦТВО: ПЕРСПЕКТИВИ NFT-РИНКУ	130
<i>Наталія ЧУГАЙ, Станіслав ПЕРЕПЕЛЕНКО</i> ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ГАБІОННИХ КОНСТРУКЦІЙ У ФОРМУВАННІ МІСЬКОГО ПРОСТОРУ	132
<i>Alina KRYSH TAL, Uliana LEONIDOVA</i> CHARACTERISTICS OF CULTURAL HERITAGE PROTECTION SYSTEM IN JAPAN	135

РОЛЬ МУЗЕЇВ У ФОРМУВАННІ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ НАЦІЇ

<i>Інна ЯКОВЕЦЬ, Наталія ЧУГАЙ</i> ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ МУЗЕЙНОЇ ІНСТИТУЦІЇ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ.....	138
<i>Тетяна НЕРАДЕНКО, Антон КРАВЧЕНКО</i> МУЗЕЙНА АРХЕОЛОГІЯ ЧЕРКАЩИНИ: ЗАРОДЖЕННЯ.....	140
<i>Тетяна НЕРАДЕНКО</i> МУЗЕЙНА АРХЕОЛОГІЯ ЧЕРКАЩИНИ: СТАНОВЛЕННЯ.....	145
<i>Алла ЛИСЕНКО</i> СУЧАСНИЙ МУЗЕЙ ЯК ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР	153
<i>Світлана КИСЛЕНКО</i> ІСТОРІЯ ОДНОГО ЕКСПОНАТА: ЩИТ ЯК СИМВОЛ БОРОТЬБИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ	156
<i>Людмила СОКУР</i> ДОКУМЕНТАЛЬНО-АРХІВНІ РЕСУРСИ КОЛЕКЦІЇ ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАПОВІДНИКА ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО.....	158
<i>Олеся ТКАЧЕНКО, Вікторія ГРУКАЧ</i> МУЗЕЙНІ ЗІБРАННЯ РОДИНИ ТЕРЕЩЕНКІВ	162
<i>Тетяна ПОЛЯКОВА</i> МУЗЕЇ КОРСУНЯ (XVIII – XXI СТОЛІТТЯ)	164
<i>Галина ДАВИДЕНКО</i> СПІВПРАЦЯ КОРСУНЬ-ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ЗАПОВІДНИКА З ГРОМАДСЬКОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ «СОЛДАТСЬКІ МАТЕРІ КОРСУНЩИНИ» З ПИТАНЬ КОМПЛЕКТУВАННЯ ФОНДОВОГО ЗІБРАННЯ	169
<i>Лідія ОВСІЄНКО</i> ВНЕСОК МИКОЛИ ГУПАЛА В КОМПЛЕКТУВАННЯ АРХЕОЛОГІЧНОЇ КОЛЕКЦІЇ КОРСУНЬ-ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ЗАПОВІДНИКА	173
<i>Катерина ЛОЄНКО</i> ПРИРОДНИЧІ ВИСТАВКИ ЯК ЗАСІБ РОЗКРИТТЯ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПАРКУ КОРСУНЬ-ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ЗАПОВІДНИКА	177

<i>Любов ШМИГОЛЬ</i> АКТИ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ З ФОНДІВ НІКЗ «ЧИГИРИН»: ДОКУМЕНТОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ.....	180
<i>Ольга БРЕЛЬ, Яніна ДІДЕНКО</i> ЧИГИРИН У ЛЮСТРАЦІЯХ ХVII СТОЛІТТЯ.....	184
<i>Олена ТРОЩИНСЬКА</i> ЖИВОПИС ВАСИЛЯ СЛОБОДЯНЮКА (З ФОНДОВОЇ КОЛЕКЦІЇ НІКЗ «ЧИГИРИН»).....	189
<i>Світлана КОСТЕНКО</i> УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДТВОРЕННЯ НА ПОЛОТНАХ КОРСУНСЬКИХ МАЙСТРІВ НАЇВНОГО МАЛЯРСТВА	195
<i>Лариса ВИСОЦЬКА</i> ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ТВОРЧОСТІ ЗАСЛУЖЕНОГО МАЙСТРА НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ М. К. МУХИ В КАМ'ЯНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОМУ ЗАПОВІДНИКУ	199
<i>Наталія ПУГАЧ</i> ПИСАНКИ КАНАДСЬКОГО КОЛЕКЦІОНЕРА ТА ХУДОЖНИКА МИРОСЛАВА КУЦЯ (З ФОНДІВ КАМ'ЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ЗАПОВІДНИКА)	205
<i>Галина ТАРАН</i> МУЗЕЙНА КОЛЕКЦІЯ ПРИВАТНОГО АРХІВУ СОФІЇ ВОРОБІЙОВОЇ ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕСУВНОГО ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ ІМЕНІ П.К. САКСАГАНСЬКОГО У МІСТІ КАМ'ЯНКА	209
<i>Надія ЛЕВЧЕНКО</i> З ІСТОРІЇ СТВОРЕННЯ ШКІЛЬНОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ с. ВЕРШАЦІ.....	214
<i>Людмила АБАШІНА</i> СПОГАДИ ОСТАРБАЙТЕРА (ЗА ЩОДЕННИКОМ МИРОНЕНКА ГРИГОРІЯ АРСЕНТІЙОВИЧА)	219
<i>Дмитро ДЖИРМА</i> МУЗЕЙНІ КОЛЕКЦІЇ ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО	224

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Валентин ЛАЗУРЕНКО

ДИСКУСІЙНЕ ПОЛЕ ІСТОРИЧНОГО МИНУЛОГО ІЛЛІНСЬКОЇ
І МИХАЙЛІВСЬКОЇ ЦЕРКОВ У СУБОТОВІ ЯК МОЖЛИВИХ
УСИПАЛЬНИЦЬ ГЕТЬМАНА УКРАЇНИ
БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО 227

о. Юрій МИЦИК

ІВАН ВИГОВСЬКИЙ ОЧИМА КЛАСИКІВ
ПОЛЬСЬКОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ XVII ст.
(С. ТВАРДОВСЬКИЙ І В. КОХОВСЬКИЙ) 238

Тетяна КЛИМЕНКО

ПОЛЯКИ НА ЧЕРКАЩИНІ
НАПРИКІНЦІ XIX – НА ПОЧАТКУ XX ст. 244

Олександр МУШТА

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ РУХ У КАМ'ЯНСЬКІЙ ВОЛОСТІ
ЧИГИРИНСЬКОГО ПОВІТУ В 1905 – 1907 рр. 248

Анатолій ШОСТОПАЛ

ПЕРВИННА РЕЄСТРАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ
У ЧАСИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917 – 1921 РОКІВ
НА ПРИКЛАДІ ЧЕРКАСЬКОГО ПОВІТУ 254

Ірина ПЕТРЕНКО

РОДИНА ЮРКЕВИЧ-СОКОЛОГОРСЬКИХ В ІСТОРІЇ
ПОЛТАВСЬКОГО КРАЮ 257

Владислав ОЧЕРЕТЯНИЙ

ПРОБЛЕМИ ЗЕРНОВИХ КРИЗ
В УКРАЇНСЬКОМУ ДОКОЛГОСПНОМУ СЕЛІ:
ІСТОРІОГРАФІЯ ДОБИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ 262

Валерій ДАНИЛЕВСЬКИЙ

ТЕМА ГОЛОДОМОРУ 1932 – 1933 рр. НА ШПАЛЬТАХ
УКРАЇНСЬКОЇ ПЕРІОДИКИ ПЕРІОДУ ПЕРЕБУДОВИ 271

Світлана ПАВЛОВА, Алла ПЕРЕПЕЛИЦЯ

ЧИГИРИН В РОКИ НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ
ЗА СПОГАДАМИ ОЧЕВИДЦІВ (1941 – 1943 рр.) 273

Богдан КУЛИНИЧ

ДИНАМІКА РОЗВИТКУ СПОРТУ ІНВАЛІДІВ
В УКРАЇНІ У 2000-х рр. 286

Наталія ЧИГИРИК

«СПОГАДИ ПРО СЕЛО ШАБЕЛЬНИКИ
ТА ДЕЩО ПОВ'ЯЗАНЕ З НИМ» 295

Олександр ВЕТРОВ ПІДЗЕМЕЛЛЯ ХОЛОДНОГО ЯРУ	299
Валентина ГУБЕНКО З ІСТОРІЇ КАМ'ЯНСЬКОГО ХОРУ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ І ПРАЦІ.....	306
Владислав ФИРФА ПЕРСОНАЛІСТИЧНИЙ ВИМІР ІСТОРІЇ КАМ'ЯНЩИНИ КРІЗЬ ПРИЗМУ НЕЗЛАМНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЗА СВОЮ ДЕРЖАВНІСТЬ	309
Юлія ІЛЛЯШЕНКО, Анна МАЙБОРОДА, Іван МІЛІН НАЙДАВНІША ІСТОРІЯ МІСТА ЧЕРКАСИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	312
Ірина СТАДНИК, Павло ГАПОНЕНКО КНЯЖА ГОРА: СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ОГЛЯД.....	315
Tetiana CZUBINA WONATEROWIE-ABSOLWENCI CZERKASKIEGO INSTYTUTU BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO: EDUKACJA PATRIOTYCZNA JAKO GWARANCJA KSZTAŁTOWANIA GODNYCH PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWEJ SŁUŻBY SYTUACJI NADZWYCZAJNYCH UKRAINY	318

ОГЛЯДИ ТА РЕЦЕНЗІЇ

Валентин ЛАЗУРЕНКО УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ НАПРИКІНЦІ ХVІІІ – НА ПОЧАТКУ ХХ ст.: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ПОЛІТИЧНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ (Рец. на наук. видання: Реєнт О. Соціально-економічні та політичні трансформації в Україні (кінець ХVІІІ – перші десятиліття ХХ століття). У 2-х кн. – Кн. 1 / НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2021. – 846 с. ; Кн. 2 / НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2021. – 818 с.).....	326
Світлана КОСЯК ІСТОРИК І ВЛАДА: КОРЕЛЯЦІЯ ВІДНОСИН.....	332
Леся ГОРЕНКО «ГОЛОВНЕ В ЖИТТІ – ЗАВЖДИ РОБИТИ ДОБРО...» – ІСТОРИКО-ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРО ЖИТТЯ І СВЯТІСТЬ СВЯТИТЕЛЯ ЛУКИ (В. Ф. ВОЙНО-ЯСЕНЕЦЬКОГО), АРХІЄПІСКОПА СИМФЕРОПОЛЬСЬКОГО ТА КРИМСЬКОГО	334